

Landschapskrant SCHELDE - DURME

Regionaal Landschap Schelde-Durme
Jaargang 2 nr 1 - Mei 2007

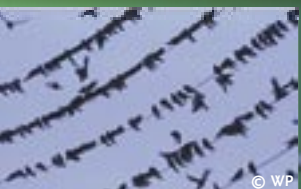
Twee jonge boerenzwaluwen zitten op een draad te bedelen om voedsel. De plichtbewuste ouder kan de roep van haar jongen niet weerstaan en vertrekt op jacht naar bromvliegen en ander lekkers.

© LG

© YA

© WP

© FS

© MD

Beste lezer,

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme wordt gefinancierd door de Provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Colofon

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Schelde-Durme, Gouvernmentstraat 22-24, 9000 Gent
Tel. 09 267 84 28
e-mail: joachim.calcoen@oost-vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever: Joachim Calcoen
Redactie: Regionaal Landschap Schelde-Durme
Copywriting: Katelijne Norga/Pantarein
Grafische vormgeving: Danni Elskens/Koloriet
Foto's: Yves Adams/Vilda (YA), Tom Bogaerts/BVNF (TB), Misjel Decler (MD), Ludo Goossens (LG), Marc Herremans (MH), Fonny Schoeters (FS), André Verstraeten (AV), Tarcy Verstraeten (TV), Waveka (W), Wouter Pattyn/Naturesk (WP)
Tekeningen: Herwig Blockx
Druk: Moderna
Oplage: 87 000 exemplaren

Gedrukt op gerecycleerd papier, chloorvrij gebleekt

De voorbije winter heeft het jonge Regionaal Landschap Schelde-Durme niet stilgezeten. En daarvan plukken we de komende tijd samen de vruchten.

Sinds 23 mei is ons Regionaal Landschap een vzw. Deze nieuwe structuur is een stevige basis om verder uit te groeien. Zo wordt het Regionaal Landschap een volwaardige organisatie, die zich dagelijks inzet om de prachtige landschappen en de wondere natuur in onze streek naar je toe te brengen.

Nagelnieuw is onze website. Voortaan kan je naast fietsen, wandelen en varen, ook door het Regionaal Landschap Schelde-Durme surfen. Verder in deze Landschapskrant lees je hierover meer.

Het Regionaal Landschap zet ook stappen op het terrein. Zo springen we in de bres voor de zwaluw, die het de laatste jaren erg lastig heeft om zich te handhaven. De komende weken en maanden staan er tal van acties

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme...

- is een mooie streek met een eigen karakter, waardevolle natuur en bijzondere landschappen.
- is een samenwerking tussen het Vlaamse Gewest, de Provincie Oost-Vlaanderen, de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele, de natuur- en milieuverenigingen, de landbouwverenigingen, de toeristische verenigingen en de wildbeheereenheden.
- werkt samen met tal van partners om de kwaliteit van het landschap en het streekeigen karakter van de streek te bevorderen en promoten.

rond zwaluwen op stapel, zoals je binnenin deze Landschapskrant kan lezen.

Jij bent alvast van harte uitgenodigd om mee te doen met onze acties. Het Regionaal Landschap Schelde-Durme is er immers in de eerste plaats voor jou, inwoner van onze unieke streek.

Veel leesplezier!

Eén zwaluw maakt de lente

Het weer is ongewoon zacht en het lijkt wel of ons land dit jaar geen winter heeft doorgemaakt. De terugkeer van de zwaluwen neemt echter alle twijfel weg. Een nieuwe lente is wel degelijk begonnen!

Iedereen kent 'de zwaluw'. Toch bestaat er meer dan één soort zwaluw. De huis- en boerenzwaluw zijn het best gekend. Dat komt omdat ze dicht bij de mens wonen.

Zwaluwenmeldpunt

Vaak weet alleen de eigenaar dat er een huiszwaluwnest aan zijn gevel hangt. Of heeft de landbouwer als enige weet van een koppel boerenzwaluwen dat in zijn stal de jongen grootbrengt.

Het Regionaal Landschap wil graag een beter zicht op de zwaluwen in onze streek: waar komen ze voor en waar broeden ze?

Ken jij een broedplaats van zwaluwen of een kolonie zwaluwen in je buurt? Meld dit aan het Regionaal Landschap Schelde-Durme, met onderstaand meldingsformulier of via www.rlsd.be/zwaluwenmeldpunt.

Meldformulier zwaluwen

- ☐ Broedende huiszwaluwen
- ☐ Rondvliegende huiszwaluwen
- ☐ Broedende boerenzwaluwen
- ☐ Rondvliegende boerenzwaluwen
- ☐ Broedende ongekende zwaluwen
- ☐ Rondvliegende ongekende zwaluwen

Gegevens kolonie

Adres van de kolonie:

Datum waarneming:

Totaal aantal bewoonde nesten/rondvliegende vogels:

Beschrijving van de nestplaats:

Opmerking/vraag:

Uw contactgegevens

Naam en voornaam:

Adres:

Telefoon/GSM/e-mail:

Gelieve dit formulier op te sturen naar Regionaal Landschap Schelde-Durme, Gouvernmentstraat 22-24 in 9000 Gent of te faxen op het nummer 09 267 84 93.

Huiszwaluw

Huiszwaluw, metselaar in zwart-wit

Hangen er zwaluwnesten aan de gevel van je huis? Dan broeden hier vast en zeker huiszwaluwen.

De huiszwaluw heeft een witte borst en zwarte vleugels en doet zijn naam alle eer aan: hij metselt zijn kunstige nest uit modder vast aan huizen in dorpen en stadsranden. In onze streek vindt hij hiervoor bij laag tij volop modder op de slikken langs Schelde en Durme.

Wat kan je doen voor de huiszwaluw?

Heb je een huiszwaluwnest aan je gevel of in de buurt? Dan kan je met enkele ingrepen de huiszwaluw helpen.

Nesten laten hangen

Bestaande huiszwaluwnesten zo lang mogelijk aan je gevel laten hangen is de eenvoudigste én belangrijkste maatregel. De huiszwaluwen zullen je hiervoor zeer dankbaar zijn door hetzelfde nest jaar na jaar te hergebruiken. Dit bespaart hen heel wat bouwwerk!

Kunstnesten, steunlatjes en modderplaatsen

Andere mogelijke maatregelen zijn het plaatsen van kunstnesten, het voorzien van een steunlatje van waarop de huiszwaluw zijn nest kan opbouwen of het nat houden van een modderplaats in de buurt van het nest.

Deze maatregelen zijn iets moeilijker en enkel nuttig in de omgeving van bestaande nesten. Daarom wil Regionaal Landschap Schelde-Durme de dorpen en wijken met huiszwaluwen hierin met raad en daad bijstaan. De komende maanden bekijken we samen wat we kunnen doen om de huiszwaluwen in jouw dorp of wijk een veilige thuis te geven. Van zodra duidelijk is wat mogelijk is en waar, neemt het Regionaal Landschap kostenloos de uitvoering op zich.

Woon je in een dorp of wijk met huiszwaluwen? Dan krijg je binnenkort een uitnodiging met meer informatie in de bus. Je bent in elk geval welkom om mee aan oplossingen te werken!

HOOG TIJD VOOR ACTIE!

De laatste tijd gaat het aantal zwaluwen in onze streek sterk achteruit. Gelukkig kunnen we zelf heel wat doen om de zwaluw erop bovenop te helpen. Huis- en boerenzwaluwen zijn voor hun nestplaatsen immers op de aangewezen. Met enkele eenvoudige ingrepen zorg je er dan ook voor dat de zwaluw zich in jouw buurt opperbest voelt.

Een troep huiszwaluwen verzamelt modder voor de nesten © MD

Huiszwaluwnest © FS

Een kunstnest voor de huiszwaluw © YA

Huiszwaluwnesten ondersteund door een steunlatje © MH

Mestplanken, weg met de hinder

Een huiszwaluwnest aan je gevel kan af en toe wat hinder veroorzaken doordat de uitwerpselen op de gevel, het voetpad of de vensterbank terecht komen.

Met een mestplank is dit euvel snel verholpen.

Ben jij de gelukkige eigenaar van een huiszwaluwenkolonie, maar vind je die uitwerpselen knap vervelend?

Neem dan zeker contact op met het Regionaal Landschap Schelde-Durme. Wij komen gratis een mestplank aan je gevel installeren.

Uitwerpselen van huiszwaluwen kunnen hinderlijk zijn.

Een mestplank biedt soelaas.

Het Regionaal Landschap komt gratis een mestplank plaatsen.

niet (meer)...

Boerenzwaluw

Boerenzwaluw, nuttige gast op het erf

De boerenzwaluw is ongetwijfeld de meest gekende zwaluwsoort. Deze sierlijke vogel met rood masker broedt op het boerenerf. Hij bouwt zijn nest in donkere hoeken van stallen en schuren.

Eén boerenzwaluw vangt per week wel 50 000 vliegen, mug- gen en andere insecten. Als landbouwer kan je je geen milieu- vriendelijker insectenbestrijder wensen!

Boerenzwaluwnest © MD

Een kunstnest voor de boerenzwaluw © MD

Wat kan je doen voor de boerenzwaluw?

Als landbouwer ben je geknipt voor de rol van beschermheer van de boerenzwaluw.

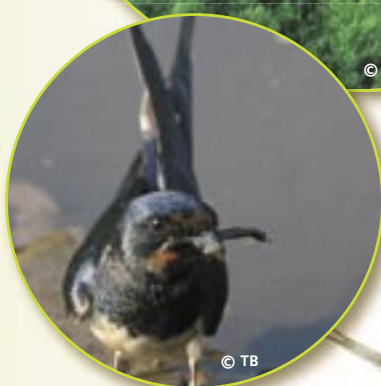
We geven je enkele praktische tips:

- Net als huiszwaluwen, keren boerenzwaluwen elk jaar opnieuw trouw terug naar het nest van het vorige jaar. Haal de zwaluwnesten dus niet weg in de winter.
- Boerenzwaluwen broeden in stallen en schuren. Door deze gebouwen tijdens het broedseizoen open te laten, kunnen de zwaluwen vlot in en uit vliegen.
- Ook boerenzwaluwen bouwen hun nest met modder. Een plaats met modder op het erf is dus in elk geval nuttig.
- Gebruik zo min mogelijk insecticiden op en om het erf, zodat het aanbod aan insecten ruim genoeg is. Ook wilde hoekjes met een rijke plantengroei zijn voor de boerenzwaluw uitstekende plekjes om voedsel te vinden.
- Soms trekken kunstnesten boerenzwaluwen aan. Maar deze maatregel is zeker niet overal succesvol.

© YA

Een erf met een rijke plantengroei zorgt voor voldoende voedsel voor de boerenzwaluw.

© TB

Ook boerenzwaluwen bouwen hun nest met modder.

© RLS

Zwaluwententoonstelling

Wil je meer te weten komen over de zwaluw? Dan moet je zeker onze unieke zwaluwententoonstelling bezoeken! Deze is vrij toegankelijk voor iedereen en doet deze zomer verschillende plaatsen in de streek aan.

Berlare

- 3/07 tot 3/08: gemeentehuis, Dorp 22

Dendermonde

- 30/05 tot 28/09: administratief centrum, Franz Courtenstraat 11

Hamme

- 9/05 tot 2/07: gemeentelijke openbare bibliotheek, Achterthof 94

Laarne

- 18/06 tot 28/07: gemeentehuis, Dorpsstraat 2

Lokeren

- 15/05 tot 30/09: bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1

- 30/05 tot 16/06: hoofdbibliotheek, Kerkplein 3

- 3/07 tot 1/09: stadhuis, Groentemarkt 1

Schoonaarde

- 27/05 (Dag van het Park): gemeentelijke basisschool, Klinkaertstraat 28

Waasmunster

- 9/05 tot 16/06: openbare bibliotheek, Nijverheidslaan 48

Wetteren

- 2/06 tot 29/06: gemeentelijke openbare bibliotheek, Markt 27

Zeel

- 18/06 tot 30/09: bibliotheek, Lokerenbaan 41

© MD

De gemeente subsidieert

Hangt er een huiszwaluwnest aan jouw gevel? Of ben je landbouwer en broeden er boerenzwaluwen in je stal? Jouw gastvrijheid draagt zeker bij tot het behoud van de zwaluwen in onze streek!

De besturen van de stad Dendermonde en de gemeenten Hamme, Laarne, Waasmunster, Wetteren en Zele waarderen jouw zorg en kennen hiervoor een jaarlijkse subsidie toe. Voor meer info kan je contact opnemen met de milieudienst van je gemeente. Ook op www.rlsd.be/zwaluwsubsidie vind je meer informatie.

© WP

Zwaluwen spotten op de fiets

Voor wie de zwaluwen graag in levende lijve opzoekt, organiseren wij op zaterdag 16 juni 2007 een heuse zwaluwenfietsstocht.

We starten om 14.00 u aan het Parochiaal Centrum te Oudegem, Dendermonde (Hofstraat 11). Daar krijg je eerst een toelichting over de verschillende zwaluwsoorten. Daarna stappen we op de fiets om een aantal zwaluwnesten én hun bewoners van dichtbij te gaan bekijken. De trotse eigenaars van de zwaluwnesten vertellen ons in geuren en kleuren over hun gevleugelde zomergasten.

Inschrijven is niet nodig. Je brengt wel je eigen fiets mee en eventueel een verrekijker.

Kalender

OMSCHRIJVING ACTIVITEIT	WANNEER?	WAAR?	ORGANISATIE	INFO	MEEBRENGEN, DIVERSE
Themawandeling 'Onze Keltische en heidense achtergronden'	26/05 om 14 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	Filosofische Kring Lokeren en Vormingplus Waas-en-Dender	Vormingplus Waas-en-Dender - 03 775 44 84	Inschrijving: € 9
Vroegochtendwandeling in de Scheldemeersen te Berlare en Zele	27/05 om 8 u	Veer te Berlare, Waterhoek 25	Natuurpunt Dendermonding en vzw Durme	Rudi van Onderbergen 052 44 84 42	
Dag van het Lieveheersbeestje					
Lieveheersbeestjes vangen en op naam brengen	27/05 van 14 tot 17 u	Houten chalet bij ingang Nieuwdonk, Dendermondsesteenweg 13A te Overmere (Berlare)	JNM Durmeland, vzw Durme en INBO	Heleentje De Brauer 0485 30 67 48	
Lieveheersbeestjeswandeling in de omgeving van d'Heide	27/05 om 14 u	Parking Winterhof, Smetledesteenweg 142 te Wetteren	Natuurpunt Scheldeland	Antoon Blondeel 0477 32 16 78	Stevige stapschoenen of laarzen, eventueel insectengids of -potje
Themawandeling 'Wat een sfeer 's avonds'	30/05 om 19.30 u	Aard Schellebelle (Wichelen)	vzw KOLENA	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	
Nachtvlinderinventarisatie (ook voor beginners!)	1/06 om 21.30 u	Pompgemaal in de Moervaartmeersen	Natuurpunt Zuid-Waasland	Tom Neels - 03 772 59 30	
Fietsen door groen Zele	3/06 om 14 u	Kouterkerk, Kouterstraat te Zele	vzw Durme	Patrick De Brauer 052 44 88 38	Fiets
Ringen van jonge steenuilen	3/06 om 10 u	Kerk van Hamme-Sint-Anna	vzw Durme	Frans Van Havermaet 052 47 18 93	
Natuurwandeling in het Molsbroek	3/06 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20 André Verstraeten 09 348 18 59	
Wandeling in de Daknamse Meersen	8/06 om 20.00 u	Kerk van Daknam	Natuurpunt Zuid-Waasland	Philippe Van de Velde 09 349 40 99	
Heidewandeling	10/06 om 14 u	Heidekapel te Waasmunster	vzw Durme	Clem Ruelens 052 46 02 56	
Gezinswandeling in de Heidemeersen	10/06 van 14.30 tot 17.30 u	Taverne 't Oud Brughuys, Brugstraat 55 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Oost-Vlaamse streekproduktenmarkt	10/06	Markt van Lokeren	Dwars door Lokeren	0476 99 76 27	
Themawandeling 'Een avond: sfeer en geluiden...'	13/06 om 19.30 u	Vaartplein Kalken (Laarne)	vzw KOLENA	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	
Zwaluwenfietsocht	16/06 om 14 u	Parochiaal Centrum Oudegem (Dendermonde), Hofstraat 11	Regionaal Landschap Schelde-Durme	Joachim Calcoen 09 267 84 28	Fiets, eventueel verrekijker
Wandeling in de Daknamse Meersen	17/06 om 20.00 u	Kerk van Daknam	Natuurpunt Zuid-Waasland	Philippe Van de Velde 09 349 40 99	
Verkenning beschermd landschap het Molsbroek	24/06 van 14.30 tot 17 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme	Wouter De Pauw 09 348 30 20 André Verstraeten 09 348 18 59	
Themawandeling 'Zomeravond'	27/06 om 19.30 u	Kerk van Uitbergen (Berlare)	vzw KOLENA	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	
Zomertentoonstelling 'De Donk Gefotografeerd'	juli en augustus, elke zon- en feestdag van 14 tot 18 u	Bezoekerscentrum Donkmeer, Donklaan te Berlare (t.h.v. A. Nelepad)	vzw Durme - Cultureel Centrum Berlare	Jan Maertens 052 45 31 41	Toegang gratis
Natuurwandeling in het Molsbroek	1/07 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	
Lange zomerse wandeling	7/07 van 19 tot 22.(30) u	Parking firma Seghers Keppel, Gentse steenweg 311 te Zele	vzw Durme	Patrick De Brauer 052 44 88 38	Bij droog weer geschikt voor kinderwagens
Vleermuizenwandeling	7/07 van 20 tot 23 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme	Wouter De Pauw 09 348 30 20 André Verstraeten 09 348 18 59	
Insectenwandeling in de Moeren	8/07 om 14 u	Kerk van Hamme-Zogge	vzw Durme	Frans Van Havermaet 052 47 18 93 of	Laarzen
Gezinswandeling in de Heidemeersen	15/07 van 14.30 tot 17.30 u	Waterzuiveringsstation te Berlare, einde Sluis	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Themawandeling 'Uilen en geluiden'	18/07 om 19.30 u	Aard Schellebelle (Wichelen)	vzw KOLENA	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	
Ringen van vogels te Appels	12/08 van 7 tot 10 u	Sluizencomplex aan monding Nieuwe Dender, kant Appels	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Aantal deelnemers beperkt, vooraf inschrijven noodzakelijk
Ambachtelijk weekend	18 en 19/08 van 10 tot 18 u	Diverse locaties	Toerisme Waasland	Toerisme Waasland 03 760 92 62	
HeksenVuur met o.a. wandelspektakel, volksmarkt, kruidenwandelingen	24/08 tot en met 2/09	Laarne-Kalken	Gemeente Laarne, comité HeksenVuur	www.heksenvuur.be 09 365 46 27	
Vakantie cursus natuurschilderen	28, 29 en 30/08	Dijkstraat 182 in Zele	vzw Durme	Teresa De Smet 0478 23 46 07	Voor 15/07 inschrijven door storting op 001-1154791-82 met vermelding 'vakantie cursus natuurschilderen' (volpension € 150 - dagformule € 95)
Themawandeling 'Avondsfeer met uilen en vleermuizen'	29/08 om 19.30 u	Kerk van Kalken (Laarne)	vzw KOLENA	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	
Vleermuizenwandeling n.a.v. Nacht van de Vleermuis	31/08 van 20.30 tot 22.30 u	Watertoren langs de Leopold II-laan te Dendermonde	Natuurpunt Dendermonding	Ben Van der Wijden 052 52 30 89	
Fietsen door Groen Berlare	23/09 om 9 u	Bezoekerscentrum Donkmeer, Donklaan te Berlare (t.h.v. A. Nelepad)	vzw Durme	Jan Maertens 052 45 31 41	Fiets

De recentste en meest volledige versie van deze kalender vind je op www.rlsd.be/kalender.

Regionaal Landschap Schelde-Durme online!

Streek Vereniging Projecten Kalender Publicaties Zelf aan de slag

www.rlsd.be is de gloednieuwe website van het Regionaal Landschap. Je vindt hier alle informatie over het Regionaal Landschap Schelde-Durme en een overzicht van alle initiatieven, acties en maatregelen die het Regionaal Landschap onderneemt.

De website is ook de plek bij uitstek om informatie over je streek bijeen te snuisteren. Voor je het weet, ben je gebeten voor een dag-

je of langer uit in de valleien van Schelde en Durme.

Onze online activiteitenkalender vertelt je welke activiteiten rond landschap, natuur, landbouw en erfgoed in de streek doorgaan.

Haast je dus naar www.rlsd.be voor een virtuele blik op het Regionaal Landschap Schelde-Durme.

